

**Quæstionum Canoniarum, In Quinque Libros
Decretalium, Tomus ...**

In Librum I. Decretalium, Per quadraginta, & tres Titulos distributum, in
quo agitur De Constitutionibus, Seu Legibus universim ...

Krimer, Ferdinand

Augustæ Vindelicorum, 1706

§. V. An pœnæ conventionalis debeat ante Judicis sententiam?

[urn:nbn:de:hbz:466:1-73031](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-73031)

sententia solum ferenda. Deinde in casu, quo à lege ipso facto privaris beneficiò, officiò, vel alijs bonis, teneris primò post sententiam criminis declaratoriam restituere fructus fisco petenti, & si bona alienaveris in damnum fisci, potest rescindi contractus. Secundò mortuo delinquente possunt hæredes conveniri ad persolvendam pœnam realem, quam defunctus debebat; qui effectus non contingunt in casu, quo lex pœnalis est ferenda sententiæ; ergo illa verba, de quibus in objectione, non sunt frustranea.

1250. Ex hoc collig. leges, quæ imponunt pœnam ipso facto incurrendam, ferri sub conditione declarationis delicti, hinc habent se, sicut omnes aliæ leges conditionatæ, quarum obligatio conditione impleta integrè confurgit; ita maximè Castropalaus *tom. I. tr. 3. D. 2. p. 2.* Unde mirum non est, quòd non statim obligent integrè, patratò delictò; cum necdum omnis conditio, ad integram obligationem necessària, sit posita. Hinc quando dicitur: *ipso facto, absque alia declaratione*, intelligitur *absque alia declaratione pœnæ*; non autem, *absque alia declaratione delicti*.

Cum enim ipsa lex declaret, & imponat pœnam, supposita declaratione criminis, frustra ad incursum pœnæ expectaretur alia ejus declaratio; sic Castropalaus *cit. p. 2.*

1251. Pro solut. contrariorum not. 1. in textu c. *Pro humani, de homicid. in 6.* quo privantur, ipso facto, officiò, & beneficiò, ut liberè alijs conferri possint, qui occidunt alios per assassinos, addi hæc verba: *postquam probabilibus constiterit argumentis, aliquem tam execrabile scelus admisisse*; quibus significari noticiam in iudicio, vult Felinus *in c. 2. de fide instrument. n. 9.* Suarez *l. 5. de legib. c. 8. n. 15.* adeoque non sine sententia, sed postquam constiterit; ergo non ipso jure.

1252. Not. 2. cum in Extravag. *Ambitiose, de reb. Eccles. non alien.* dicitur, quòd Prælati inferiores, & Rectores Ecclesiarum alienantes bona suorum beneficiorum contra præscriptum illius legis, beneficijs privati existant *ipso facto, & absque alia declaratione*, intelligi absque alia declaratione pœnæ, non criminis, juxta *n. 1250.* Addit P. Suarez *cit. n. 4.* hanc constitutionem pœnalem non esse usu receptam.

Not. 3. constitutiones Papales, quibus ipso facto, & absque alia declaratione, beneficijs obtentis simoniaci confidentiales, vel recipientes in Curia aliquid pro gratia, & justitia, aut Examinatores simoniam in examine committentes, sufficienter salvari, quòd non requirant ulteriorem declarationem pœnæ, sed criminis, juxta dicta *n. 1250.* Satisfit enim intentioni eorum, si delinquens à die commissi criminis maneat obnoxius privationi, ut nihil desideretur amplius ad ejus effectum, quam declaratio delicti; sic Castropalaus *cit. P. 1. tr. 3. D. 2. p. 2. n. 10.*

Not. 4. in illis casibus, quibus diximus ad incurrendam pœnam cum effectu, quæ ipso facto est annexa delicto, requiri sententiam criminis declaratoriam; hoc ita esse accipiendum, ut talis pœna nullo modo possit executioni mandari, nisi ea declaratio interveniat. Ratio est, quia secus pœna non est integrè incurta, ut patet in allatis exemplis *n. 1250.* sic Farinacius *p. 2. fragment. crimin. à n. 157.* ad quam declarationem esse necessariam citationem tenet idem à *n. 167.* Julius Clarus *in pract. §. fin. q. 31. n. 3.* & alij.

§. V.

An pœna conventionalis debeat ante Judicis sententiam?

Dupliciter conveniri potest inter partes de pœna alteri persolvenda ab eo, qui recesserit à contractu inito. 1. si expriment, quòd, qui non steterit contractui, absque ulteriori Judicis functione teneatur tantum solvere; 2. si id non expriment, sed solum se obligent ad standum contractui, & solvendam tantam pœnam, si resilièrint. In primo casu, si talis pœna aliàs licitè, ac validè deducatur in pactum, eam deberi etiam ante Judicis sententiam, communis tenet cum Suarez *l. 5. de legibus c. 6. à n. 9.* Nam id totum in ejusmodi casu pendet ab intentione contrahentium.

In secundo autem casu probabilior videtur ea opinio, quæ tenet, pœnam illam non deberi ante Judicis declarationem. Ratio, quæ id probabilius suadet, est, quòd in dubio de intentione contrahentium, ubi aliud non expriment, censendi sint legem

legem pœnæ sibi imponere juxta regulam pœnarum juris communis; hæc autem non obligat ante sententiam Judicis saltem declaratoriam, ubi aliud non exprimitur, ut in præcedentibus dictum est; ergo; ita Sanchez l. 1. de sponsal. D. 37. n. 4. Lefsius l. 2. de Just. c. 20. D. 15. Navarrus c. 23. n. 67. & alij.

1257. Dices 1. obligatio ad pœnam in hoc casu est ex contractu; quod autem debetur ex contractu, in conscientia debetur non requisitâ Judicis sententiâ, id quod colligitur ex L. rescriptum, §. si pacto, ff. de pactis, ibi: si quis in pacto pœnam stipulatus, posse postea agere vel ex pacto, vel ex stipulatione, sub arbitrio; quo satis indicatur, debitorem pœnæ, obligatum esse in conscientia, consequenter non egere, ut solvat, Judicis sententiâ. Et ita tenet Felinus, c. 1. de constit. n. 46. & alij. & majorem procedere, quando intentio contrahentium constat, quod non requirant Judicis functionem; secus est in dubio propter rationem n. priori allatam. Textus legis rescriptum solum probat, admitti actionem contra debitorem ex stipulatione, & hunc ad solutionem teneri secuta condemnatione. Nec obstat, quod quis statim teneatur ad persolvendam pœnam, quam sibi ipsi quis imposuit voto pœnali subeundam, si non stet permissio principali; nam promissio pœnæ homini facta inducit debitum, quod potest habere aliam sententiam, postquam executioni datur, ac eam, quam quis sibi ipsi imponit; secus promissio Deo facta.

1258. Dices 2. qui conveniunt super pœna persolvenda à resiliante, non exprimentes, quod persolvenda sit etiam non expectatâ sententiâ Judicis, saltem tacitè intendunt inducere obligationem persolvendi eam, cum alter petierit; tum quia sententiam Judicis obtinere, sæpè habet magnas difficultates; tum quia hoc importat novum gravamen, quod ipsos sibi voluisse imponere, nisi expresserint, præsumi non debet; ita Suarez l. 5. de legib. c. 6. n. 8. & complures alij. Hanc & priorem sententiam esse probabilem, meritò censet Castropalaus cit. p. 3. n. 4. esto oppositum judicet probabilius. Resp. N. ant. propter rationem in n. 1256. Ad 1. prob. & eas difficultates non obstat, cum imputare sibi debeat, quod non expresserit in con-

ventionem, ne expectetur Judicis sententia; ad 2. prob. & illud gravamen esse utriusque, & utrique commune, in quod ipsi consensisse præsumi debent, quando, cum facile potuissent, exprimere neglexerunt, ne intervenire Judicis functionem requiratur. His accedit, quod communiter justæ rationes interveniant, ob quas debitor, secluso Judicis mandato, solutionem differre possit.

§. VI.

Reliqua de lege pœnali.

1259. **Q**uæstio 1. est, an quis possit ob alterius delictum puniri? Videtur enim affirmandum; quia sæpè liberi planè innocentes puniuntur ob delicta parentum; Uxores ob delicta maritorum; integræ interdum urbes, propter rebellionem multorum, ubi plures innocentes iisdem malis, quibus Rei subjiuntur. Accedit, quod quis etiam innocens, debitum pœnæ ab alio propter delicta contractum, possit in se recipere. Econtra generalis regula est, nullum pro alterius delicto puniri debere, quia pœna suos tenent Auctores, nec ulterius contra eos progrediuntur, qui procul sunt à delicto, ut dicitur L. Sancimus, C. de pœnis.

1260. Resp. si loquamur de pœna, prout correlative dicitur ad culpam, nullum innocentem, saltem directè, puniri posse. Nam innocentia est immunitas à culpa, quæ correlativam habeat pœnam; ergo impossibile est innocentem posse puniri; sic enim infligeretur homini pœna, quin possit esse pœna. Ad rationes in num. præced. allatas &. in illis casibus, ubi etiam innocentes patiuntur propter alterius delictum, ipsis nullatenus voluntarium, gravamen, quod imponitur propter commissum delictum, non imponi, nec imponi posse directè innocentibus, propter rationem jam factam; nec relatè ad illos habere rationem pœnæ; quamvis per accidens, & indirectè, etiam in innocentem redundare possint mala, quibus punitur Reus delicti commissi, in cujus odium directè imponuntur; qualiter Princeps urbem sibi rebellem justè obsidet, & directè armis cogit ad obedientiam, esto per accidens, & indirectè pereant etiam multi innocentes;